

здебільшого спостерігалися у корів із тривалістю сухостійного періоду 56-65, сервіс-періоду – 81-100 та міжотельного періоду – 366-385 днів, віком першого осіменіння – 16-18 місяців. Між тривалістю сухостійного, сервіс- і міжотельного періодів та молочною продуктивністю корів нами виявлені певні взаємозв'язки, які залежно від показника знаходилися в межах 0,119-0,270. Частка впливу віку першого осіменіння на надій знаходилася в межах 9,0-12,7, тривалості сухостійного періоду – в межах 10,5-15,0, сервіс-періоду – в межах 10,9-27,6 та міжотельного періоду – в межах 11,2-26,2%.

Отже, на формування молочної продуктивності корів значний вплив мали їх батьки, матері та генотип, а також жива маса у період вирощування, проміри статей тіла та показники відтворювальної здатності.

У перспективі планується дослідити формування молочної продуктивності у корів української чорно-рябої молочної породи, які належать до різних ліній та родин.

УДК 636.597.033

*Петрукович Т. В. – к. с.-х. н., доц., Гливанський Е. О. – магістрант,
УО «Вітебська ГАВМ», Вітебск, Республіка Беларусь*

СПОСОБ ВЫРАЩИВАНИЯ И ПРОДУКТИВНОСТЬ ЦЫПЛЯТ-БРОЙЛЕРОВ

Птицеводческой отрасли принадлежит одна из ведущих задач в обеспечении населения республики высококачественными продуктами животного происхождения.

В совершенствовании технологии выращивания бройлеров все большее значение приобретает мобилизация биологических возможностей организма птицы. Для этого требуется создать ей оптимальные условия, способствующие активизации обменных процессов. Важно при этом учитывать особенности роста и развития бройлеров, обусловленные половым диморфизмом. В Республике Беларусь бройлеров выращивают совместно по полу. В последнее время появились сообщения о раздельном по полу выращивании бройлеров таких кроссов, как «Конкурент», «АК 839» и других. В связи с этим, весьма актуальным является изучение вопроса повышения продуктивности цыплят-бройлеров кросса «Росс-308» при раздельном выращивании по полу, позволяющего максимально использовать генетический потенциал петушков и курочек.

Цель исследования – выявить влияние полового диморфизма на продуктивные качества цыплят-бройлеров кросса «Росс-308» при раздельном выращивании по полу.

Исследования выполнены в клинике УО «Вітебська ордена «Знак Почета» ГАВМ». В качестве объекта исследований использованы цыплята-бройлеры кросса «Росс-308», содержащиеся в клеточных батареях. С суточного возраста выращивали петушков и курочек раздельно. В качестве контрольной использовали группу цыплят совместного содержания. Условия содержания и кормления птицы соответствовали нормативным требованиям, принятым на птицефабрике. При этом учитывали живую массу цыплят в суточном возрасте и понедельно.

Анализируя скорость роста петушков (табл. 1), видно, что во все возрастные периоды у цыплят 2-й опытной группы по живой массе наблюдалась тенденция к увеличению данного показателя в 7-дневном возрасте на 3,1%, а в 14 и 21-дневном возрасте – на 3,4% по сравнению с петушками 1-й контрольной группы. В 28 и 35 дней это превосходство составило 3,4 и 3,0% соответственно. В убойном возрасте (42 дня) петушки опытной группы превосходили по данному показателю своих сверстников из контрольной группы на 72 г или 2,8%. Однако следует отметить, что достоверных различий между группами отмечено не было.

Таблица 1

Динамика живой массы цыплят-бройлеров

Группы	Живая масса						
	суточные	7 дн.	14 дн.	21 дн.	28 дн.	35 дн.	42 дня
1 – контрольная							
петушки	48,3±0,8	186±3,3	482±6,2	925±12,5	1414±18,0	1948±21,9	2540±25,8
курочки	48,0±1,1	166±2,1	450±4,9	864±8,1	1332±11,9	1836±17,5	2382±23,8
2 – опытная							
петушки	48,4±0,8	192±4,4	499±6,0	958±11,6	1464±17,4	2009±21,1	2612±25,0
3 – опытная							
курочки	48,0±1,0	173±2,8	463±4,1*	903±6,9**	1386±10,1**	1916±15,4**	2503±23,4**

Примечание: * – $P < 0,05$; ** – $P < 0,01$.

Если проанализировать скорость роста курочек (табл.1), то можно отметить, что в 7-дневном возрасте разница по живой массе между группами составила 4,0% без достоверных различий. Однако уже в 14 дневном возрасте курочки опытной группы опережали контроль на 2,8% ($P < 0,05$). В 21 день это превосходство составило 4,3%, а в 28 и 35 дней – 3,9 и 4,2% ($P < 0,01$) соответственно. В возрасте 6 недель курочки, содержащиеся без петушков опережали курочек, содержащихся с петушками на 4,8% ($P < 0,01$).

Данные средней живой массы цыплят при совместном и раздельном выращивании по полу представлены на рисунке 1.

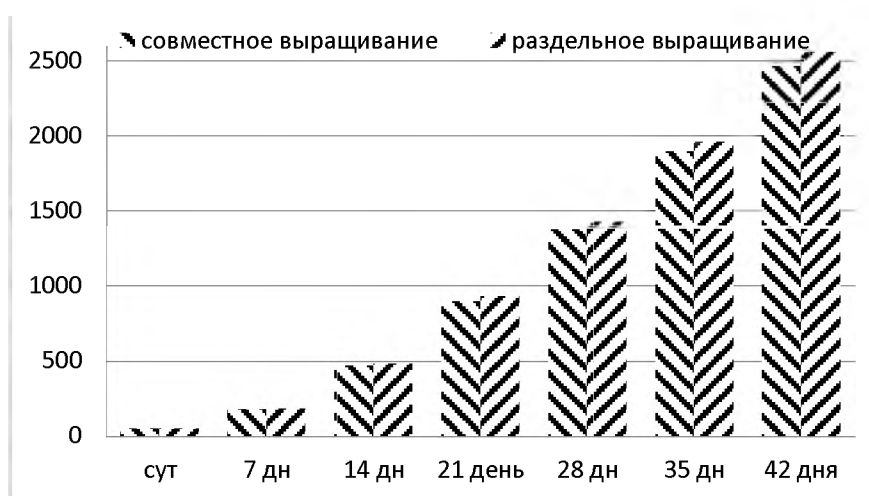

Рис. 1. Живая масса цыплят при совместном и раздельном выращивании по полу

Средняя живая масса цыплят (рис. 1), выращенных раздельно по полу была выше в 7-дневном возрасте на 6 г или на 3,3%, в 14 и 21-дневном

возрасте – на 2,9 и 3,9% ($P<0,05$; $P<0,01$), а в 28 и 35 дней – на 3,5 и 3,4% ($P<0,01$) по сравнению с цыплятами, которые выращивались совместно по полу. В 42 дня это превосходство составило 92 г или 3,6% ($P<0,01$).

Таким образом, полученные данные позволяют сделать вывод, что раздельное выращивание бройлеров положительно сказалось на их росте по сравнению с птицей, которая выращивалась совместно по полу.

УДК 636.2.083.37/.084.1

Підпала Т. В. – д. с.-г. н., проф., Гребенюк Н. В. – асп.,
Миколаївський НАУ, Миколаїв, Україна

ОЦІНКА ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ БУГАЙЦІВ ДО 6-МІСЯЧНОГО ВІКУ

Важливою проблемою галузі скотарства є збільшення виробництва м'яса, зокрема яловичини. Проте значна кількість яловичини виробляється за рахунок використання молодняка великої рогатої худоби молочного і комбінованого напрямів продуктивності. Прибутковість виробництва яловичини залежить саме від вирощування бугайців до 6-ти місячного віку. Якщо телята ростуть здоровими, максимально скорочується їх падіж, знижується собівартість продукції [1]. Тому, розроблення інтенсивної технології вирощування бугайців є актуальним питанням для дослідження.

Оцінку технології вирощування бугайців до 6-ти місячного віку проводили у племзаводі СТОВ «Промінь» Арбузинського району Миколаївської області. З новонароджених телят голштинської, української чорно-рябої та української червоно-рябої молочної порід було сформовано за принципом пар-аналогів шість груп бугайців по 15 голів кожна, з них три контрольних і три дослідних. За дослідний період враховували комфортність утримання молодняка, повноцінність його годівлі та інтенсивність росту. Кількість імуноглобулінів у молозиві визначали за допомогою колостриметра, а у крові – лабораторним методом [2]. Одержані дані оброблено за допомогою методів варіаційної статистики [3].

У результаті досліджень встановлено, що своєчасне випоювання якісного молозива сприяє збереженню телят. На протязі першої години життя телятам контрольних груп було випоєно 3-4 л свіжовидоєного молозива з вмістом імуноглобулінів 72,0-74,0 мг/мл, а дослідних – таку ж кількість, але розмороженого молозива з вмістом імуноглобулінів 78,0-80,0 мг/мл. Кожному теляті перший раз згодовували молозиво через спеціальний зонд, тим самим забезпечували споживання ним всієї порції молозива.

З родильного відділення телят розміщували в індивідуальні будиночки-вольєри, які були розташовані на майданчику. Протягом перших двох місяців бугайців утримували відокремлено і на відкритому повітрі, тобто у молочний період було створено умови, які запобігали контакту тварин, сприяли їх закалюванню і тим самим підвищувалась життєздатність телят.